

Hogeschool Inholland
College van bestuur
Postbus 95597
2509 CN DEN HAAG

Besluit **Besluit strekkende tot een positieve beoordeling van een aanvraag om accreditatie van de opleiding hbo-bachelor Bouwkunde van de Hogeschool Inholland**

datum	Algemene gegevens:	
16 februari 2012	Naam instelling	: Hogeschool Inholland
onderwerp	Naam opleiding	: hbo-bachelor Bouwkunde (240 ECTS) associate degree Bouwkunde (120 ECTS)
Besluit accreditatie	Datum aanvraag	: 29 november 2010
hbo-bachelor	Varianten opleiding	: voltijd, associate degree
Bouwkunde (#4618)	Locaties opleiding	: Alkmaar, Haarlem
Hogeschool Inholland	Naam VBI	: Netherlands Quality Agency (NQA)
uw kenmerk	Datum visitatie	: 2 juni 2010
Acc2010-001	Datum VBI-rapport	: september 2010
ons kenmerk		
NVAO/20120453/AH		

bijlage **Beoordelingskader:**

- 1 Accreditatiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs [hbo-bachelor] van de NVAO (Accreditatiekader; Stcrt. 2003, 120), alsmede de uitwerking voor het Associate degree-programma. Op grond van het toepasselijke Accreditatiekader wordt een opleiding beoordeeld aan de hand van zes onderwerpen, te weten: doelstellingen opleiding, programma, inzet van personeel, voorzieningen, interne kwaliteitszorg en resultaten.

Samenstelling NQA-panel:

- ir. P. Lubbers, vak- en werkvelddeskundige, MT-lid/teammanager midden en oost Nederland bij Woonzorg Nederland;
- ir. K. Th. Veenvliet, vakdeskundige, universitair docent aan de faculteit Construerende Technische Wetenschappen van de Universiteit Twente;
- J.M. van Leeuwen, student-lid, student Civiele Techniek, Noordelijke Hogeschool Leeuwarden;
- P. van Achteren BBL, NQA-auditor;
- Y. Griffioen-Kingma, NQA-auditor.

Aanvullende informatie:

De NVAO heeft de instelling op 16 juni 2011 per brief om aanvullende informatie gevraagd: kwantitatieve gegevens met betrekking tot het zogenoemde HTI-traject, de toetsing en beoordeling, het gerealiseerd niveau, de studielast en de rendementen. Bij brief van 11 oktober 2011 heeft de Hogeschool Inholland de aanvullende informatie aan NVAO doen toekomen. De NVAO heeft deze informatie in haar beoordeling betrokken.

Pagina 2 van 11 De NVAO heeft de instelling en OCW voor een aanvullend gesprek uitgenodigd op 14 december 2011 ten kantore van de NVAO in Den Haag. Het HTI-traject was onderwerp van gesprek. De NVAO heeft de informatie uit het gesprek betrokken in haar beoordeling.

Bevindingen:

Doelstellingen opleiding

Het panel komt tot de volgende bevindingen en overwegingen.

De hoger onderwijsgroep Bouw en Ruimte heeft als vertegenwoordiger van alle hogescholen met alle opleidingen in het domein Built Environment in 2006 een set van vijf landelijke domeincompetenties beschreven en vastgelegd. Deze vijf kerncompetenties zijn vertaald naar acht opleidingsspecifieke competenties passend bij het major-minormodel. De majorcompetenties zijn: opstellen van een advies/plan/berekening (1), implementeren van (beleid)advies/ plan/ontwerp (2), toegepast onderzoeken (3), projectmatig/procesmatig werken (4), draagvlak creëren door interactieve planvorming (5) en communiceren (6). De minorcompetenties zijn: ontwerpen/tekenen/berekenen (7) en beheren van bouw- of civieltechnische werken (8). De opleidingsspecifieke competenties zijn identiek voor alle bouwopleidingen van de Hogeschool Inholland (Bouwkunde, Civiele Techniek en Bouwmanagement & Vastgoed). Het verschil tussen de bouwopleidingen wordt aangebracht door competentiekaarten. Hierin worden specifieke beroepscontexten gekoppeld aan de afzonderlijke competenties en wordt tevens inzicht gegeven in de kennis en inzichten, vaardigheden en attitudes die hiertoe behoren.

De opleiding Bouwkunde sluit aan bij (inter)nationale eisen en ontwikkelingen, zoals internationale reken- en uitvoeringsstandaarden (eurocodes). Daarnaast wordt de opleiding ook beïnvloed door de regionale context waarin het opereert. Alkmaar en omgeving kennen veel midden -en kleinbedrijf (MKB) en relatief veel kennisintensieve zorg. Daarnaast zijn technologische onderzoekclusters (De Marine, TNO, EC en de agribusiness) in opmars in de regio. De stad Haarlem heeft te maken met aspecten van een grootstedelijk gebied zoals intensief ruimtegebruik, grotere bedrijven en logistiek. De opleiding Bouwkunde biedt ook een Ad-programma aan dat dezelfde competentieset hanteert als de bacheloropleiding maar een ander competentieniveau beoogt. De bacheloropleiding leidt studenten op tot competentieniveau vier. Het Ad-programma leidt studenten op tot niveau drie. Specifiek voor het Ad-programma is de nadruk die wordt gelegd op de onderdelen bouwtechniek, management tools (calculeren, plannen, ondernemingsplan, inkopen etc.) en competenties als anticiperen, signaleren, probleem oplossen, communiceren en analytisch inzicht.

De opleidingen borgen de aansluiting van de competenties uit hun opleidingsprofiel bij de eisen vanuit het beroepenveld door overleg met beroepenveldcommissies (BVC's). De beroepenveldcommissie van de hbo-bachelor bestaat uit dertien relevante vertegenwoordigers uit het werkveld. Het Ad-programma beschikt over een eigen BVC, die bestaat uit een aantal leden van de bachelor-BVC, aangevuld met vertegenwoordigers van kleine en middelgrote aannemers. De Ad-BVC vergadert regelmatig in het bijzijn van mede-initiatiefnemer van het Ad-programma: Bouwend Nederland.

De BVC's adviseren de opleidingen over actualisatie van het opleidingsprofiel, de competenties, de binnen- en buitenschoolse praktijkcomponenten van het curriculum en de aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt. De opleidingen beoordelen de aansluiting van de opleidingscompetenties op het werkveld daarnaast met werkgeversonderzoek.

Pagina 3 van 11 Voor de borging van het hbo-niveau gebruikt de opleiding de Dublin descriptoren en voor het Ad-programma de Dublin descriptoren van de Short Cycle. De opleidingen hanteren per competentie vier competentieniveaus: beginnenniveau, juniorniveau, junior+ en bachelorniveau. De student bereikt het bachelorniveau tijdens de afstudeerfase.

Bouwkundig ingenieurs hebben kennis van bouwmethodes, materialen, regelgeving en de uitvoering van bouwprojecten. Zij werken bij aannemers, architectenbureaus, ingenieursbureaus en overheidsdiensten in verschillende functies zoals bouwkundig tekenaar, werkvoorbereider en assistent constructeur.

Het Ad-programma bereidt voor op uitvoerende en technische kaderfuncties bij het uitvoerend MKB bouwbedrijf zoals assistent uitvoerder, uitvoerder, calculator, werkvoorbereider, projectleider, rayonleider, inkoper, constructeur, ontwerper, chef, bedrijfsleider of bedrijfsbeheerder. De Ad'er werkt redelijk zelfstandig maar de taken zijn minder specialistisch en vertonen minder diepgang dan de taken van een bouwkundig ingenieur. De Ad'er is breed inzetbaar en kan zich in een specifieke sector snel inwerken en ontwikkelen tot specialist.

De NVAO stelt vast dat in het VBI-rapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden NQA dit onderwerp positief heeft bevonden.

De NVAO beoordeelt derhalve het onderwerp 'doelstellingen opleiding' als voldoende.

Programma

Het panel komt tot de volgende bevindingen en overwegingen.

Vakliteratuur vormt de basis voor kennisontwikkeling. Het panel heeft vastgesteld dat de gebruikte vakliteratuur van adequaat niveau is en voldoende praktijkgerichtheid en actualiteit kent. Het gebruik van internationale vakliteratuur kan nog versterkt worden. De opleiding gebruikt studiemateriaal uit de beroepspraktijk. Dit wordt door docenten ingebracht naar aanleiding van contacten met het beroepenveld. Interactie met de beroepspraktijk wordt door de opleidingen verder geborgd door het organiseren van excursies, de inzet van gastdocenten, praktijkopdrachten en de afstudeeropdracht die in opdracht van of binnen een bedrijf wordt uitgevoerd. Het panel merkt wel op dat de opleiding Bouwkunde nog beter kan inspelen op actuele ontwikkelingen in de praktijk zoals de economische crisis en innovatie.

Het eerste jaar van het Ad-programma is identiek aan dat van het bachelorprogramma. In vergelijking met de bacheloropleiding Bouwkunde zijn er in het Ad-programma kleine verschillen in de gebruikte literatuur. Deze verschillen zijn met name zichtbaar vanuit het accent dat in de associate degree gelegd wordt. In het tweede jaar wordt binnen het Ad-programma onder meer gebruik gemaakt van lesstof en oefenmateriaal van het Kader- & Ondernemersopleiding Bouwbedrijf van Bouwend Nederland.

Interactie met toegepast onderzoek vindt plaats binnen het reguliere onderwijs, de kenniskringen en het lectoraat. Studenten leren kennis, inzichten en vaardigheden toe te passen bij het definiëren, analyseren en oplossen van complexe problemen in de beroepspraktijk. Het panel constateert dat toegepast onderzoek binnen de opleiding naar een hoger plan getild kan worden. Studenten komen binnen diverse programmaonderdelen

Pagina 4 van 11 wel in aanraking met toegepast onderzoek, maar het aanleren van (basis) methodische vaardigheden kan verder versterkt worden.

Er is voor een deel overlap tussen de bacheloropleiding en het Ad-programma in de beroepsvaardigheden die aangeleerd worden. Binnen de bacheloropleiding is meer aandacht voor ontwerpen en visualiseren; het Ad-programma is sterker vakgericht. Dit komt onder meer tot uiting in het leren bedienen van vakspecifieke software (bestekprogramma's, calculatieprogramma's). In het Ad-programma worden deze vaardigheden aangeboden gericht op de uitvoerende bouw en door studenten toegepast in korte stages van drie weken.

Het programma sluit aan bij de doelstellingen en is een adequate concretisering van de eindkwalificaties. De competenties zijn uitgewerkt naar beheersindicatoren op vier niveaus, te weten beginner-, junior-, junior+, en bachelorniveau. Iedere student wordt geacht om uiteindelijk iedere competentie op bachelorniveau te beheersen. De competenties worden gedurende de studie op de verschillende niveaus getoetst. De koppeling van enkele beheersindicatoren naar de vakken moesten ten tijde van het bezoek nog zichtbaar gemaakt worden in de handleidingen. Maar uit een competentiematrix blijkt dat alle competenties en beheersingsindicatoren in het studieprogramma gedekt zijn.

Het panel stelt dat de opzet en inhoud van het programma studenten de mogelijkheid biedt om de beoogde eindkwalificaties te bereiken. De opleidingen hebben het onderwijs uitgewerkt in een major-minorstructuur conform de hogeschoolbrede richtlijnen. Verticale samenhang in het onderwijsprogramma blijkt uit de programmatische indeling in propedeuse en postpropedeuse, het hanteren van leerlijnen en de concentrische opbouw van het curriculum. In de propedeuse krijgen de studenten een brede theoretische basis die later in het eerste studiejaar en in de volgende studiejaar toegepast en uitgebouwd wordt.

Horizontale samenhang in het onderwijsprogramma wordt aangebracht door in elke periode een thema en een aantal competenties centraal te stellen. Deze competenties geven richting aan de opdrachten en de studietaken in verschillende leerlijnen. De thema's die binnen het onderwijsprogramma worden gehanteerd sluiten aan op de specifieke beroepscontexten van de opleidingen. De opleiding Bouwkunde kent onder meer de thema's: woonhuis, productiehal en bouwvoorbereiding. Daarnaast staat in elke periode een project centraal. Het onderwijs wordt steeds betrokken op dit project. Ook binnen het Ad-programma wordt gebruik gemaakt van thema's, voorbeelden zijn onder meer de thema's calculeren en commerciële bedrijfsvoering in het tweede studiejaar.

Het panel geeft aan dat door de borging van de stages vooraf (stagewerkplan, stagecontract), tijdens (reflectieverslagen, terugkomdagen en stagebezoeken) en na afloop (direct in bedrijfsbeoordeling door stagiair en indirect in de stagebeoordeling door het bedrijf) voldoende aandacht is voor de kwaliteit van de stage(plaatsen). Het panel stelt wel dat de contactmomenten tussen opleiding en stagebedrijven minimaal is. Intensivering van dit soort contactmomenten kan het zicht op de kwaliteit van de stageplaatsen verder versterken.

Het programma is studeerbaar. De geplande studielast bedraagt 40 klokuren per week. Studenten hebben in het eerste jaar 20 contacturen per week, in het tweede jaar minimaal 12 contacturen per week (11-12 uur in het Ad-programma) en in het derde en vierde jaar minimaal 7 contacturen per week. Studenten van het bachelorprogramma en het Ad-

Pagina 5 van 11 programma geven aan gemiddeld 30-40 uur per week te besteden aan de studie. In het gesprek met studenten is geen blijk gegeven van struikelvakken. Zij geven wel aan de studie zwaar te vinden. Daarbij wordt de spreiding van de studielast niet als evenredig ervaren. De opleiding treft wel voldoende maatregelen om de studeerbaarheid te bevorderen zoals het aanpassen van de opzet van bepaalde programmaonderdelen, het inzetten van begeleidingsvormen en een bindend studieadvies, het formuleren van toelatingsvoorwaarden voor programmaonderdelen en het inzetten van drempels voor de stage en het afstuderen.

Voor de opleiding Bouwkunde gelden de volgende toelatingseisen: een havo- of vwo-diploma met het profiel Natuur en Techniek; een havo- en vwo- diploma met het profiel Natuur en Gezondheid met als aanvullende eis natuurkunde of natuur, leven en technologie; een havo-diploma met profiel Economie en Maatschappij met als aanvullende eis wiskunde B en natuurkunde; een vwo-diploma met profiel Economie en Maatschappij en als aanvullende eis natuurkunde. Mbo-4 studenten, hbo- en wo-bachelorstudenten zijn ook toelaatbaar. Mbo-studenten met een aansluitend diploma en vwo-ers komen in aanmerking voor een 3,5-jarige opleiding. Studenten met een mbo-, havo- of vwo-diploma 'oude stijl' doen soms een kort aanvullend toelatingsonderzoek gedaan. Voor het Ad-programma gelden dezelfde instroomeisen als voor de bacheloropleiding. Het Ad-programma richt zich met name op studenten met een mbo-opleiding. Studenten kunnen na afronding van het Ad-programma doorstromen naar het derde jaar van de bacheloropleiding Bouwkunde

Voor de opleiding Bouwkunde is een verkort (eenjarig) studietraject opgesteld voor studenten die de driejarige deeltijdse opleiding Bouwkunde positief hebben afgerond aan het Hoger Technisch Instituut in Amsterdam. Het traject is tot stand gekomen na een verkennend onderzoek naar de verschillen en overeenkomsten tussen beide curricula. De driejarige HTI-opleiding richt zich met name op de constructieve kant van de Bouwkunde (inclusief bouwfysica en materiaalkunde). Het HTI-traject van de bouwkunde-opleiding van Hogeschool Inholland richt zich met name op vormgevende en communicatieve aspecten.

Om in te kunnen stromen in het HTI-traject is een HTI-diploma Bouwkunde vereist. Studenten in het HTI-traject volgen hetzelfde programma als de 'reguliere' vierdejaarsstudenten, krijgen les van dezelfde docenten en worden op dezelfde wijze getoetst. Ze hebben enkel minder keuzevrijheid in de te kiezen minoren.

Het panel heeft geconstateerd dat de opleiding er op een adequate wijze voor zorgt dat het onderwijs aansluit bij de verschillende instromende studenten, onder meer door het aanbieden van schakelprogramma's mbo-hbo en proefstuderen voor middelbare scholieren. De opleiding biedt mbo-studenten efficiëntieprogramma's wiskunde en natuurkunde in het derde en vierde jaar van hun mbo-opleiding aan. Verder is er voor een geselecteerde groep vierdejaars mbo-leerlingen de mogelijkheid het eerste deel van de hbo-propedeuse te volgen met extra begeleiding. De opleiding onderzoekt de aansluiting in evaluaties en exit-onderzoeken om verbetermogelijkheden zichtbaar te maken.

De bacheloropleiding Bouwkunde voldoet aan de formele eis van 240 ECTS met betrekking tot de omvang van het curriculum van een hbo-bacheloropleiding. Het Associate degree-programma Bouwkunde voldoet aan de formele eis van 120 ECTS met betrekking tot de omvang van het curriculum van een Ad-programma.

Pagina 6 van 11 Het competentiegericht onderwijs vormt de basis voor het didactisch concept. De opleiding beschouwt competentiegericht opleiden als de integratie van kennis, vaardigheden, inzicht en houding. De opleiding stelt daarbij de student - en zijn eigen verantwoordelijkheid voor de studieloopbaan – en de praktijk centraal. Een aanzienlijk deel van de opleiding vindt dan ook in de beroepspraktijk plaats. De opleiding organiseert het onderwijs langs vier leerlijnen: de integrale leerlijn, de conceptuele leerlijn, de vaardighedenleerlijn en de ervarings- en reflectielijn. Er worden verschillende werkvormen en studieactiviteiten aangeboden die passend zijn voor iedere leerlijn.

Het toetsbeleid van de opleiding is beschreven in het *Strategisch Toetsbeleid School of Technology 2009*. De toetsen kennen een opbouw in moeilijkheid en er is een duidelijk verband met de programmaonderdelen. Het panel is positief over de variatie in de aangeboden toetsvormen. In het toetsmateriaal en de beoordelingen is actuele casuïstiek zichtbaar. In de projecten, maar ook in andere toetsen, is de verbondenheid met de beroepspraktijk groot. De opleiding hanteert diverse toetsvormen die zijn afgestemd op de werkvormen in de leerlijnen zoals rapportages en projecttoetsen in de integrale leerlijn, meerkeuzetoetsen en essays in de conceptuele leerlijn, tekeningen en simulatieopdrachten in de vaardigheden leerlijn en stageverslagen en reflectieverslagen in de ervarings- en reflectieleerlijn. Het panel stelt tevens vast dat er sprake is van een adequate bedrijfs- en opleidingsbeoordeling.

De opleiding kent een toetscommissie die de kwaliteit van de toetsen borgt. De leden van de toetscommissie zijn geschoold om hun taken deskundig te kunnen uitoefenen. Voor het Ad-programma is een aparte examencommissie benoemd.

De NVAO stelt vast dat in het VBI-rapport in combinatie met de aanvullende informatie deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden NQA dit onderwerp positief heeft bevonden.

De NVAO beoordeelt derhalve het onderwerp 'programma' als voldoende.

Inzet van personeel

Het panel komt tot de volgende bevindingen en overwegingen.

De praktijkgerichtheid van de opleiding is afleesbaar in het personeelsbestand. Een derde van de docenten heeft naast hun werk in de hogeschool een parttime functie in de beroepspraktijk of een relevant eigen bedrijf. Daarnaast maakt de opleiding structureel gebruik van gastdocenten uit de praktijk. Docenten houden contact met de praktijk door bedrijfsbezoeken af te leggen aan stageplaatsen en afstudeerplekken. Ze worden tevens gestimuleerd congressen en vakbeurzen te bezoeken, te participeren in kennisnetwerken, zoals de vakgroepen Waterbouw en Infrastructuur, de sectorraad techniek, de hoger onderwijs Groep Bouw & Ruimte en de kenniskring van het lectoraat Duurzame Technologie. Het panel heeft ook voorbeelden gezien van docenten die deelnemen aan landelijke besturen van ingenieursverenigingen op het vakgebied en van de Betonvereniging. De docent-studentratio is 1:21,1 en is daarmee voldoende om het onderwijs te verzorgen.

Het panel heeft uit de cv's van docenten kunnen afleiden dat zij in voldoende mate gekwalificeerd zijn om het onderwijs naar behoren uit te kunnen voeren. Driekwart van de docenten is universitair opgeleid. Een kwart van de docenten heeft een hbo-achtergrond.

Pagina 7 van 11 Vijfentachtig procent van de docenten voert een ingenieurstitel. Studenten met wie het panel sprak zagen mogelijkheden tot verbetering van de organisatorische (en soms ook didactische) kwaliteiten van docenten Bouwkunde. Ook zullen er duidelijkere afspraken gemaakt moeten worden over hun aanwezigheid op de locatie Alkmaar. De opleiding kent een functionerende gesprekscyclus en er zijn scholingsfaciliteiten voor kennisbevordering van docenten.

De NVAO stelt vast dat in het VBI-rapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden NQA dit onderwerp positief heeft bevonden.

De NVAO beoordeelt derhalve het onderwerp 'inzet van personeel' als voldoende.

Voorzieningen

Het panel komt tot de volgende bevindingen en overwegingen.

De opleiding Bouwkunde wordt verzorgd op de locaties Haarlem en Alkmaar. De ruimtes in het gebouw in Haarlem zijn flexibel in te delen waardoor kleine projectruimtes en goed geoutilleerde centrale presentatieruimtes gecreëerd kunnen worden. In het gebouw in Alkmaar zijn voor de studenten kleine projectruimtes en een centrale presentatieruimte beschikbaar. Verschillende ruimtes beschikken over de benodigde ICT, beamers, overheadprojectoren en flip-overs om het onderwijs audiovisueel te kunnen ondersteunen. Beide locaties beschikken over een grote projectruimte waar studenten aan projectopdrachten werken. De docentenruimtes liggen hier omheen. Het panel ziet wel mogelijkheden voor optimalisatie. Deze hebben betrekking op het actualiseren van de materiële voorzieningen binnen de practica-ruimten, het beschikbaar hebben van voldoende projectruimten voor studenten en het zorgen voor voldoende kwalitatief toegeruste computers voor studenten.

De studieloopbaanbegeleiding is geïntegreerd in alle studiejaar. Het kent een praktische en beroepsgerichte insteek die aansluit bij de praktisch ingestelde studenten. Dit vertaalt zich in groepsactiviteiten die direct gekoppeld worden aan projecten, opdrachten, voorbereiding op de stages en reflectie op ervaringen in de stages, beroepsrollen en beroepsauthentieke situaties. Alle docenten worden ingezet als studieloopbaanbegeleider. Het panel stelt dat begeleiding hierdoor wellicht niet als specialisme wordt gezien en dat het risico ontstaat dat het in de verdrukking raakt tussen andere activiteiten die het relatief kleine docententeam moet uitvoeren.

Studenten worden via verschillende kanalen adequaat geïnformeerd.

De NVAO stelt vast dat in het VBI-rapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden NQA dit onderwerp positief heeft bevonden.

De NVAO beoordeelt derhalve het onderwerp 'voorzieningen' als voldoende.

Het panel komt tot de volgende bevindingen en overwegingen.

De opleiding wordt periodiek geëvalueerd aan de hand van toetsbare streefdoelen. Het kwaliteitszorgsysteem van de opleiding is gebaseerd op hogeschoolbreed beleid. De planning en controlcyclus van de hogeschool is het leidend instrument. De doelen van de hogeschool zijn vertaald van het instellingsplan naar kaderbrieven, businessplannen, managementkalenders, verbeterplannen en persoonlijke ontwikkelplannen. Alle evaluaties binnen de School of Technology (waartoe de opleiding Bouwkunde behoort) vallen onder de verantwoordelijkheid van de portefeuillehouder Kwaliteitszorg. De coördinatie en planning van de evaluaties ligt bij de beleidsmedewerker Kwaliteitszorg van de School. Deze coördinator beheert daartoe een kwaliteitskalender, aan de hand waarvan op jaarbasis de verschillende kwaliteitszorgactiviteiten van de School zijn gepland. Het panel heeft geconstateerd, dat de opleiding diverse instrumenten inzet voor het evalueren van de opleiding. De opleiding participeert in hogeschool-brede onderzoeken en zet daarnaast eigen evaluatie-instrumenten in, waaronder periode-evaluaties en stage-evaluaties. De opleiding voert een adequaat verbeterbeleid. Evaluatieresultaten worden ter beschikking gesteld aan de opleidingsmanagers die de verbeterpunten bespreken met de kwaliteitszorg-coördinator, docenten en de opleidingscommissies. De opleidingsmanagers zijn verantwoordelijk voor het doorvoeren en bewaken van de geformuleerde verbeteringen. Het panel merkt op dat een totaaloverzicht van verbeteractiviteiten beperkt is. Een duidelijk zichtbaar verbeterplan voor alle betrokkenen wordt door het panel als noodzakelijk gezien voor het structureel laten slagen van verbeteringen. Het panel heeft kennisgenomen van adequate monitoring van diverse verbeteractiviteiten door het management, maar merkt op dat de informele werkwijze meer passend is bij kleinere opleidingen.

Relevante stakeholders zijn betrokken bij de interne kwaliteitszorg. Voor docenten en studenten gebeurt dit via diverse overlegvormen en evaluaties. Het werkveld wordt betrokken via de beroepenveldcommissie. De opleiding betreft alumni via deelname aan alumnionderzoek, de hbo-monitor en alum nibijeenkomsten.

De NVAO stelt vast dat in het VBI-rapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden NQA dit onderwerp positief heeft bevonden.

De NVAO beoordeelt derhalve het onderwerp 'interne kwaliteitszorg' als voldoende.

Resultaten

Het panel komt tot de volgende bevindingen en overwegingen.

Het gerealiseerde eindniveau van de afgestudeerden sluit aan bij de nagestreefde competenties. Het panel bestudeerde vier eindwerkstukken van de locatie Alkmaar en vier eindwerkstukken van de locatie Haarlem, en concludeert dat afgestudeerden echte bouwkundigen zijn die beschikken over de juiste kennis, vaardigheden en inzichten. Het panel herkent in de eindwerken het bachelorniveau. De eindwerken zijn relevant, actueel en studenten maken gebruik van relevante (nationale) literatuur. Het panel plaatst evenwel enkele kanttekeningen met betrekking tot de verslaglegging (bondig formuleren). Ook de onderzoeksmethodologische aspecten behoeven verbetering.

Pagina 9 van 11 Het panel beoordeelde drie eindwerken uit het HTI-traject. Deze eindwerken vertegenwoordigden het werk van negen studenten. Het panel constateert dat de studenten het bachelorniveau hebben bereikt. Het valt op dat de werken een stevige bouwkundige insteek kennen en zeer praktijkgericht zijn. Het panel heeft gezien dat de werken een zorgvuldige uitwerking van voor- en definitieve ontwerpen tonen. Tegelijkertijd stelt het panel vast dat de onderzoeksmethodologische competenties van de studenten nog versterkt kunnen worden.

Het panel bestudeerde tevens de enige twee beschikbare eindwerken van het Ad-programma. Het panel komt hierbij tot dezelfde conclusies als bij de afstudeerwerken van de bacheloropleiding.

Het streefcijfer van de School of Technology voor de maximale uitval na 1 jaar is 35%. Het diplomarendement na vijf jaar is gesteld op 50%. De School of Technology meent dat de streefcijfers ambitieuzer zouden kunnen zijn en zij stellen hun streefcijfers in de toekomst scherper (maximale uitval na 1 jaar: 30%, diploma behaald na 5 jaar: 63%). De beschikbare cijfers laten zien dat de resultaten wisselen en enkele jaren onder het niveau van de streefcijfers liggen. Vooral de uitval in de laatste twee cohorten van de bacheloropleiding baart zorgen. Het panel spreekt zich positief uit over het feit dat de opleiding dit bespreekt en het Landelijk Overleg en voldoende inzicht heeft in de instroom-, doorstroom- en uitstroomgegevens.

De NVAO stelt vast dat in het VBI-rapport in combinatie met de aanvullende informatie deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden NQA dit onderwerp positief heeft bevonden. Wel vraagt de NVAO blijvende en expliciete aandacht voor het monitoren en het verbeteren van de rendementen.

De NVAO beoordeelt derhalve het onderwerp 'resultaten' als voldoende.

Pagina 10 van 11 **Besluit:**

Ingevolge het bepaalde in artikel 5a.10, derde lid, van de WHW heeft de NVAO het college van bestuur van de Hogeschool Inholland te Den Haag in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze op het voornemen tot besluit van 20 december 2011 naar voren te brengen. Van deze gelegenheid heeft het college van bestuur geen gebruik gemaakt.

De NVAO besluit dat accreditatie wordt verleend aan de hbo-bachelor Bouwkunde (240 ECTS; variant: voltijd, en het Ad-programma Bouwkunde (voltijd); locatie: Alkmaar, Haarlem van de Hogeschool Inholland te Den Haag.

Dit besluit treedt in werking op 1 januari 2012 en is van kracht tot en met 31 december 2017.

Den Haag, 16 februari 2012

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Guido Langouche', with a long horizontal stroke extending to the right.

Guido Langouche
(vicevoorzitter)

Tegen dit besluit kan op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht door een belanghebbende bezwaar worden gemaakt bij de NVAO. De termijn voor het indienen van bezwaar bedraagt zes weken.

Onderwerp	Facet	Beoordeling door VBI <i>voltijd</i>	Beoordeling door VBI <i>Associate Degree</i>
1. Doelstellingen	1.1 domeinspecifieke eisen	G	G
	1.2 niveau bachelor	G	G
	1.3 oriëntatie hbo	G	G
Beoordeling onderwerp		V	V
2. Programma	2.1 eisen hbo	V	V
	2.2 relatie doelstellingen – programma	V	V
	2.3 samenhang programma	G	G
	2.4 studielast	G	G
	2.5 instroom	G	G
	2.6 duur	voldaan	voldaan
	2.7 afstemming vormgeving en inhoud	G	G
	2.8 beoordeling en toetsing	V	V
Beoordeling onderwerp		V	V
3. Inzet personeel	3.1 eisen hbo	G	G
	3.2 kwantiteit personeel	G	G
	3.3 kwaliteit personeel	V	V
Beoordeling onderwerp		V	V
4. Voorzieningen	4.1 materiële voorzieningen	V	V
	4.2 studiebegeleiding	V	V
Beoordeling onderwerp		V	V
5. Interne kwaliteitszorg	5.1 evaluatie resultaten	G	G
Beoordeling onderwerp	5.2 maatregelen tot verbetering	V	V
	5.3 betrokkenheid medewerkers, studenten, alumni en beroepenveld	G	G
Beoordeling onderwerp		V	V
6. Resultaten	6.1 gerealiseerd niveau	V	V
	6.2 onderwijsrendement	V	V
Beoordeling onderwerp		V	V
Eindoordeel		Positief	Positief

De facetten krijgen het oordeel onvoldoende (O), voldoende (V), goed (G) of excellent (E), met uitzondering van het facet "Duur" (2.6), waarvoor geldt: "voldaan" of "niet voldaan". De onderwerpen krijgen het oordeel voldoende of onvoldoende